

บทเรียนการประชุมงานมหกรรมคุณภาพ (Quality Fair) ประจำปี 2562

เรื่อง “Siriraj Value-Based Healthcare เป็นอย่างไร”

วันพฤหัสบดีที่ 19 กันยายน 2562 เวลา 14.15 - 15.15 น.

ณ ห้องประชุมราชบัณฑิตยสถาน อาคารศรีสวรินทิรา ชั้น 1

วิทยากร

รศ. นพ.วิศิษฐ์ วามวาณิชย์

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศิริราช

Value-Based Healthcare ในมุมมองของศิริราช ที่ไม่ได้เป็นสถานที่เพื่อการรักษาอย่างเดียว แต่เป็นสถานที่เพื่อการศึกษา การเรียนการสอน และการวิจัย โดยเหตุผลหลักที่ทำให้ Value-Based Healthcare เป็นที่นิยม คือ ต้นทุนการรักษา (Health Care Cost)

ต้นทุนการรักษา (Health care cost) ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. **Direct** เป็นต้นทุนการรักษาที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกิดจากการให้บริการรักษาในครั้งนั้น ๆ รวมถึงผลที่เกิดต่อเนื่อง จากการให้การรักษ เช่น การผ่าตัดเปลี่ยนข้อ การ X-ray ใหม่ที่เย็บ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผ่าตัด รวมถึงการให้ยาหลังการผ่าตัด เป็นต้น
2. **Indirect** เป็นต้นทุนที่เกิดจากการสูญเสียโอกาส เช่น ผู้ป่วยนอนรักษาเป็นเวลานาน การใช้เวลาในรักษานานจนสามารถกลับไปทำงานได้เป็นปกติ เป็นต้น
3. **Intangible** เป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ จะเกิดในกลุ่มผู้ป่วยเท่านั้น เป็นการตีค่าความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับการรักษาเป็นตัวเงิน ตีค่าเวลาที่เสียไป ความเครียด กระวนกระวาย

ทำไมต้อง Value-Based Health Care?

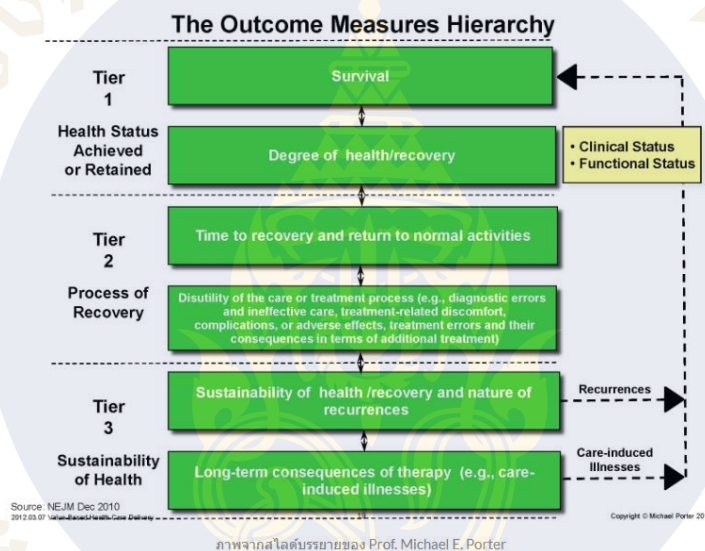
- ค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพ และการรักษาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (ในขณะที่ต้นทุนสูงขึ้น) ไม่ได้เพิ่มขึ้นอย่างเหมาะสม
- การแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ผลลัพธ์ไม่ดีพอ ตัวอย่าง เช่น
 - Evidence Based Medicine ประกอบด้วย การปฏิบัติโดยอิงหลักฐานที่ดีที่สุด (Best Research Evidence) สิ่งที่เหมาะสม (Clinical Expertise) และสิ่งที่คนไข้ต้องการ (Patient Values)
 - Electronic Medical Record การบันทึกดิจิทัลของข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคล เช่น ประวัติทางการแพทย์ที่ผ่านมา การวินิจฉัย และบันทึกความคืบหน้าการรักษา ซึ่งจะช่วยให้การรักษาดีขึ้น
 - Safety Management เป็นกระบวนการในการลดอันตรายและการบาดเจ็บจากการทำงาน

- Lean Process Improvement อาจต้องไปเชื่อมโยงกับส่วนอื่นๆ ที่จะช่วยให้ผลลัพธ์ของการรักษาดีขึ้น

เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องพิจารณาเรื่องแนวทางการให้บริการสุขภาพใหม่ โดยตั้งเป้าหมายพื้นฐาน คือ Maximize Value สำหรับคนไข้ และสร้าง Patient Value ให้มากที่สุด

Value-Based Healthcare เป็นการมองรอบด้าน ใช้ต้นทุนน้อยแต่ได้ผลลัพธ์สูง และคุณภาพเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความคุ้มค่า ยิ่งคุณภาพสูง ผลลัพธ์ยิ่งดี โดยมีต้นทุนที่ต่ำ

การวัดคุณภาพการดูแลสุขภาพในปัจจุบันเน้นวัดที่กระบวนการ (Process) ซึ่งยังไม่สามารถครอบคลุม outcome และ ต้นทุนได้อย่างเพียงพอ การวัด Outcome ที่ดี แบ่งเป็น 3 ระดับ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 ระดับการวัด Outcome

ระดับที่ 1 : ภาวะสุขภาพที่มีหลังการรักษา (Health Status Achieved or Retained) รักษาแล้วรอดมากน้อยขนาดไหน ถ้ารอดแล้วสภาพเป็นยังงัยบ้าง อวัยวะต่าง ๆ ทำงานอย่างไร

ระดับที่ 2 : กระบวนการพักฟื้น (Process of Recovery) มีภาวะแทรกซ้อนอะไรหรือไม่ ใช้เวลานานเท่าไรในการกลับเป็นปกติ ถ้าต้องไปโรงพยาบาลสามารถเข้าถึงการรักษาได้โดยเร็วหรือไม่ ฯลฯ

ระดับที่ 3 : ความยั่งยืนของสุขภาพ (Sustainability of Health) รักษาไปแล้วสุขภาพดีอยู่นานเท่าใด มีโรคแทรกซ้อนหรือไม่

การวัด Outcome ต้องมีการวัดอย่างเป็นระบบ มีการเปิดเผยข้อมูล และมีการเปรียบเทียบระหว่างสถานพยาบาลต่าง ๆ ในระดับต่าง ๆ นอกจากนี้ การวัด Outcome ที่ดีควรมีส่วนร่วมกับผู้ป่วย

